

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์คือ มนุษย์ต้องการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เพราะการแยกอยู่คนเดียวโดยลำพังย่อมไม่อาจป้องกันชีวิตของตนเองให้รอดพ้นอันตรายได้ เมื่อมีการอยู่รวมกันเป็นสมาชิกของหมู่คณะแล้วย่อมมีการช่วยเหลือพึ่งพากัน มีการสร้างกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่รวมกันโดยปกติสุข ผู้ใดล่วงละเมิด หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือหมู่คณะ ก็จะถูก ตูถูกเกลียดชัง ถูกตำหนิติเตียน และอาจถูกลงโทษจากสังคมหรือจากหมู่คณะ จึงทำให้คนในสังคมปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของส่วนรวม และเกิดเป็นข้อบังคับ ระเบียบ หรือกฎหมายเกิดขึ้นในสังคมนั้นๆ

สภาพของสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเกิดการกลายเป็นสมัยใหม่ (modernization) หมายถึง กระบวนการที่สังคมกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนา เคลื่อนตัวเข้าสู่ทิศทางของการนำเอาระบบเทคโนโลยีและระบบวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะของสังคมอุตสาหกรรมมาใช้ เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมและทางสังคมที่มีขอบเขตกว้างขวาง รวมเอาปรากฏการณ์ต่างๆ เหล่านี้เข้าไว้ด้วย เช่น การกลายเป็นอุตสาหกรรมที่นำเอาเทคโนโลยีแบบใช้เครื่องจักรต่างๆ กระบวนการผลิตแบบอุตสาหกรรม การกลายเป็นเมือง เศรษฐกิจการตลาด โครงสร้างการบริหารแบบราชการและการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง...

หลักสำคัญของความทันสมัยอยู่ที่การนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเครื่องจักรต่างๆ มาใช้ในการผลิตสิ่งของต่างๆ สิ่งที่มาด้วยกันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่คือ การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น การเพิ่มขึ้นของอาชีพเฉพาะอย่าง การแยกกระบวนการผลิตออกจากหน่วยทางเครือญาติ และการให้ค่าจ้างแทนการแลกเปลี่ยนในระบบเดิม ทำให้เกิดผลที่ตามมาคือ ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม เกิดสังคมชนชั้น การปรับปรุงเทคโนโลยีมักนำไปสู่ช่องว่างที่กว้างขึ้นระหว่างชนชั้นต่างกัน...(งามพิศ สัตย์สงวน, 2538:228-229)

จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของสังคมโดยทั่วไป อันจะส่งผลก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น

ปัญหาความยากจน การขาดการศึกษา การป่วยเจ็บ ปัญหาการว่างงาน และปัญหาการเกิดอาชญากรรม เมื่อเป็นเช่นนี้การบังคับใช้กฎหมายจึงมีความจำเป็นที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการที่จะทำให้ประชาชนในสังคมดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีปกติสุข และยิ่งสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น การติดต่อคมนาคมสะดวกรวดเร็วขึ้น ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ จึงเป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวทางสังคมอยู่เสมอ จำนวนคนกระทำผิดกฎหมายจึงมีมากขึ้น ลักษณะของอาชญากรรมก็จะมีรูปแบบ วิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น

อาชญากรรม คือ การกระทำผิดอาญา และผู้ที่กระทำจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย การกระทำผิดกฎหมายอาญา อาจผิดเพราะกระทำหรือคิดเว้นไม่กระทำก็ได้ เช่น ฆ่าคนตาย ลักทรัพย์ ไม่เสียภาษี ไม่ยอมเข้ารับการเกณฑ์ทหาร เป็นต้น ซึ่งโทษที่จะได้รับจะมีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นสถานใด เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ หมิ่นประมาท ชักชก ปลอมหนังสือ ฆ่าคนตาย ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น (สุพัตรา สุภาพ, 2541:65)

อาชญากรรมในยุคปัจจุบันเริ่มมีรูปแบบ วิธีการต่างๆ ที่ผู้กระทำความผิดทั้งหลายต่างก็คิดกลวิธีหาช่องทางหลีกเลี่ยงกฎหมายพยายามร่วมกันคิดเบียดเบียนคนอื่นด้วยการรวมกลุ่ม จึงทำให้อาชญากรรมเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงยากแก่การปราบปราม ถ้าจะพิจารณาปัญหาใหญ่ๆ โดยรวมของประเทศ ขอเสนอปัญหาเด่นๆ 2 ปัญหาของประเทศคือพัฒนา คือ ปัญหาความยากจน และปัญหาการกระทำความผิดหรือปัญหาอาชญากรรม รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยค่อนข้างมองข้ามปัญหาอาชญากรรม ทั้งๆ ที่อาชญากรรมบั่นทอนการพัฒนาประเทศโดยตรง การแก้ไขปัญหานี้รัฐบาลทำเฉพาะปัญหาเฉพาะหน้า กล่าวคือ การกระทำความผิดปรากฏขึ้นทุกวัน เป็นข่าวตามสื่อต่างๆ ให้เห็นเช่น การปล้นธนาคาร การข่มขืนแล้วฆ่า การค้าขายยาเสพติด...(นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2541:21)

“อาชญากรรม” นับเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญยิ่งปัญหาหนึ่ง เป็นภัยที่คุกคามชีวิตทรัพย์สินของมนุษย์ เป็นสิ่งที่บั่นทอนความเจริญของประเทศ เป็นตัวทำลายความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่าอาชญากรรมเปรียบเสมือนโรคร้ายหรือมะเร็งของสังคมที่จะเป็นตัวบั่นทอนสังคมให้เสื่อมโทรมลง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายและความสูญเสียอย่างมากมายมหาศาลในด้านทรัพย์สิน ชีวิตร่างกาย และความสุขของมนุษย์(ชาย เสวีกุล, 2517:62)

เพราะไม่เพียงแต่มีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของอาชญากรรมเท่านั้น ยังมีความเสียหายอีกนับประการที่เกิดขึ้นโดยทางอ้อม ได้แก่ รัฐต้องสูญเสียเงินงบประมาณเป็นจำนวนมาก ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม อย่างไรก็ตามอาชญากรรมนั้นเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคม(Edwin H. Sutherland and Donald R. Cressy, 1978:1) เกิดจากความไม่สมบูรณ์และความบกพร่องของระเบียบสังคม แต่แท้จริงแล้วไม่เคยปรากฏว่ามีสังคมใดที่มีการจัดระเบียบของสังคมได้สมบูรณ์เพียบพร้อมโดยปราศจากอาชญากรรม และยิ่งไปกว่านั้นอาชญากรรมยังมีแนวโน้มสูงขึ้นตามอัตราการเพิ่มของประชากรอีกด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อสังคมมีความเจริญและมีการจัดระเบียบทางสังคมที่ซับซ้อน ตลอดจนความเจริญทางด้านเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของคนในสังคมเพิ่มขึ้นมาเพียงใด อัตราการประกอบอาชญากรรมก็จะเพิ่มจำนวนและความรุนแรงมากขึ้นตามไปด้วย

ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมที่รุนแรงปัญหาหนึ่ง อันจะส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านต่างๆ ตามมาอีกมาก ได้แก่ ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น เพราะเมื่อเกิดอาชญากรรมแล้ว นอกจากจะก่อให้เกิดผลเสียหายกับผู้เสียหายที่ได้รับผลโดยตรงแล้ว ยังเป็นผลทำให้ประเทศต้องสูญเสียทรัพยากรในด้านกำลังคน กำลังเงินจำนวนมาก ในการติดตามจับกุมตัวคนร้าย หรืออาชญากร ตลอดจนเมื่อสามารถจับกุมตัวได้แล้ว การนำตัวอาชญากรเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอันได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ นั้น ปัญหาอาชญากรรมยังส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมอื่นตามมามาก เช่น ถ้าพ่อซึ่งเป็นผู้นำครอบครัวติดคุก หรือถูกควบคุมตัวเนื่องจากการก่ออาชญากรรม อาจทำให้คนในครอบครัวหมดที่พึ่ง และหันไปประกอบอาชญากรรมต่างๆ ได้ หรือหันไปเสพยาเสพติด ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา

การแพร่ระบาดของปัญหาอาชญากรรม ได้เพิ่มสูงขึ้น และทวีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบันควบคู่ไปกับปัญหาความยากจน และปัญหาการว่างงาน ตลอดจนสถิติแนวโน้มการเกิดอาชญากรรมในประเทศไทยมีแนวโน้มที่สูงมาก และมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นในลักษณะต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว เป็นที่ยอมรับกันว่าอาชญากรรมได้ก่อให้เกิดปัญหาทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ แม้ว่าผลการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีเป็นจำนวนมากก็ตาม ก็ไม่ทำให้จำนวนของอาชญากรรมลดน้อยลงลงอย่างใด เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการจับกุมผู้กระทำผิดรายย่อย เช่น ผู้ครอบครองยาเสพติด หรือผู้เสพยาเสพติดเท่านั้น ส่วนอาชญากรรมประเภทองค์กรอาชญา

กรรม หรืออาชญากรคอปกขาว คือพวกที่มีตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ หรือมีอิทธิพลทั้งทางการเมือง และการเงิน เป็นกลุ่มที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศชาติมากกว่า แต่ยังมีกำจับกุมได้น้อย และในส่วนที่ทำการจับกุมได้เมื่อไปถึงชั้นพนักงานอัยการ หรือศาลก็มักจะพ้นจากข้อกล่าวหา น้อยรายที่จะถูกศาลพิพากษาลงโทษ เนื่องจากอาชญากรประเภทนี้จะกระทำความผิดที่ซับซ้อน ไม่มีหลักฐาน หรือมีการตัดตอนไม่ให้ถึงตัวผู้บ่งการที่แท้จริง

ปัญหาอาชญากรรมนั้น หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงก็คือ “กรมตำรวจ” แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานตำรวจแห่งชาติ” ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี ซึ่งทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับปัญหานี้เป็นอย่างมาก โดยแต่เดิมในแผนกรมตำรวจนั้นได้กำหนดให้ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมและมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมประจำวันของประชาชนอย่างมาก จึงได้กำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินการในด้านต่างๆ ภายใต้ข้อจำกัดทางด้านปัจจัยด้านการบริหารเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน ในแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 2(พ.ศ.2535-2539) ได้กำหนดแผนงานในแผนสาขาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินไว้ 7 แผนงาน คือ

1. แผนงานป้องกันอาชญากรรม
2. แผนงานปราบปรามอาชญากรรม
3. แผนงานอำนวยความยุติธรรม
4. แผนงานสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
5. แผนงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
6. แผนงานปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
7. แผนงานการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

จนกระทั่งปัจจุบันแผนกรมตำรวจฉบับที่ 3 (พ.ศ.2540-2544) ก็ได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติภารกิจในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และได้ปรับปรุงและยกแผนงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แผนงานอำนวยความยุติธรรม แผนงานสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ขึ้นเป็นแผนด้านที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น 2 ด้าน คือ แผนด้านป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และแผนด้านการอำนวยความยุติธรรม ส่วนในแผนด้านความ

ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนั้น ก็ได้ปรับปรุงและกำหนดงานอำนาจการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมขึ้นเป็นแผนงานใหม่ และจัดแบ่งงานในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็น 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานป้องกันอาชญากรรม แผนงานปราบปรามอาชญากรรม แผนงานปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แผนงานรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว และแผนงานอำนาจการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งแผนงานในด้านนี้(ยกเว้นแผนงานปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ) จะเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจโดยตรง

จะเห็นได้ว่า ภารกิจและหน้าที่ของตำรวจ คือการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก โดยจะต้องตรวจตรา ลาดตระเวน ดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน จับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิด รวมถึงหน้าที่ในการป้องกันประเทศร่วมกับทหาร และในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นจะบรรลุผลตามเป้าหมายได้จะต้องปฏิบัติหน้าที่ควบคู่ไปกับการเป็นธรรม ยึดมั่นในคุณธรรมเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่สังคม เพื่อเกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นตามสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ในปัจจุบันสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมได้ขยายตัวไปยังพื้นที่จังหวัดที่มีเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร คือพื้นที่ในเขตปริมณฑล ได้แก่ พื้นที่ในเขตรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 1 ประกอบด้วย 9 จังหวัด คือ ปทุมธานี นนทบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ลพบุรี อ่างทอง ชัยนาท และสิงห์บุรี และสถานการณ์ของปัญหาอาชญากรรมในช่วงที่ผ่านมา ระหว่างปี พ.ศ.2540 ถึง 2541 ของตำรวจภูธรภาค 1 มีคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและมีผลการจับกุม ปรากฏตามตารางสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ของตำรวจภูธรภาค 1 เปรียบเทียบเดือน มกราคม - มิถุนายน 2540 กับ มกราคม - มิถุนายน 2541 (สถานภาพอาชญากรรมของ ตำรวจภูธรภาค 1 จัดทำโดย งาน 2 กองกำกับการ 2 กองบังคับการอำนาจการตำรวจภูธรภาค 1) ดังนี้

ตารางที่ 1: ตารางแสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ของ ตำรวจภูธรภาค 1
เปรียบเทียบเดือน มกราคม-มิถุนายน 2540 กับ มกราคม-มิถุนายน 2541

ประเภทความผิด	มกราคม-มิถุนายน 2540			มกราคม-มิถุนายน 2541			คดีเกิด (เพิ่ม) (ลด)	เป้าหมาย กำหนด	หมายเหตุ		ผลการจับกุม คดีอาญา ค้างเก่า
	เกิด	จับ	จับกุม%	เกิด	จับ	จับกุม%			บรรลุ	ไม่บรรลุ	
1. คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	519	266	51.25%	489	228	46.63%	-30	43.00%	บรรลุ		
2. คดีชีวิต ร่างกายและเพศ	1821	1292	70.95%	1812	1220	67.33%	-9	56.00%	บรรลุ		
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	3693	2027	54.89%	4501	2555	56.77%	808	57.00%		ไม่บรรลุ	
4. คดีที่นำสนใจ	1943	582	29.95%	2140	634	29.63%	197	57.00%		ไม่บรรลุ	
	ราย	คน		ราย	คน		จับกุม				
5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	22219	38674		24408	38005		2189	-	-	-	

ตารางที่ 2 ตารางแสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ของ ตำรวจภูธรภาค 1 เปรียบเทียบ มกราคม-มิถุนายน 2540 กับ มกราคม-มิถุนายน 2541

ประเภทความผิด กลุ่มที่ 1-3	ปี 2540		ปี 2541		เปรียบเทียบ		ผลการ จับกุม
	เกิด	จับ	เกิด	จับ	คดีเกิด	จับกุม%	
1. อุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	519	266	489	228	-30	47%	43%
1.1 จำคุกอื่น โดยเจตนา	258	133	243	108	-15	44%	
1.2 ปล้นทรัพย์	75	30	53	28	-22	53%	
1.3 ชิงทรัพย์(รวม)	180	97	183	85	3	46%	
1.4 ลักพา เรียกค่าไถ่	1	1	1	1	0	100%	
1.5 วางเพลิง	5	5	9	6	4	67%	
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	1821	1292	1812	1220	-9	67%	56%
2.1 จำคุกอื่น โดยเจตนา	258	133	243	108	-15	44%	
2.2 จำคุกอื่น โดยไม่เจตนา	16	9	23	13	7	57%	
2.3 จำคุกอื่น โดยประมาท	3	2	3	3	0	100%	
2.4 พยายามฆ่า	237	134	252	131	15	52%	
2.5 ทำร้ายร่างกาย	1073	844	1088	821	15	75%	
2.6 ข่มขืนกระทำชำเรา	234	170	203	144	-31	71%	
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	3693	2027	4501	2555	808	57%	57%
3.1 ลักทรัพย์	3080	1616	3827	2124	747	56%	
3.2 วิ่งราวทรัพย์	140	110	141	100	1	71%	
3.3 รีดเอาทรัพย์	0	0	1	1	1	100%	
3.4 กรร โขกทรัพย์	14	11	20	15	6	75%	
3.5 ชิงทรัพย์ขาดเจ็บ	71	35	68	33	-3	49%	
ชิงทรัพย์ ไม่ขาดเจ็บ	109	62	117	53	8	45%	
3.6 ปล้นทรัพย์	75	30	49	25	-26	51%	
3.7 รับของโจร	12	11	27	26	15	96%	
3.8 ทำให้เสียทรัพย์	192	152	251	178	59	71%	
ประเภทความผิด กลุ่มที่ 4-5	ปี 2540		ปี 2541		เปรียบเทียบ		ผลการ จับกุม
	เกิด	จับ	เกิด	จับ	คดีเกิด	จับกุม%	
4. คดีที่นำหมายจับ	1943	582	2140	634	197	30%	39%
4.1 โจรกรรมรูดจากรถยนต์	805	199	747	173	-58	23%	
4.2 โจรกรรมรูดรถยนต์	292	27	349	38	57	11%	
4.3 โจรกรรม โค-กระบือ	8	4	3	0	-5	0%	
4.4 โจรกรรมเครื่องมือเกษตร	5	2	8	4	3	50%	
4.5 ปล้น-ชิง รถโดยสาร	0	0	0	0	0	0%	
4.6 ปล้น-ชิง รถแท็กซี่	9	2	18	8	9	44%	
4.7 ข่มขืนและฆ่า	1	1	1	1	0	100%	
4.8 ลักพา เรียกค่าไถ่	1	1	1	1	0	100%	
4.9 นื้อ โกงทรัพย์	272	126	324	137	52	42%	
4.10 ชักออกทรัพย์	550	220	689	272	139	39%	
การจับกุมคดีกลุ่มที่ 5	รวม	คน	รวม	คน	เพิ่ม-ลด	หมายเหตุ	
5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	22219	38674	24408	38005	2189		
5.1 อาวุธปืนธรรมดา	1396	1474	1203	1240	-193		
อาวุธปืนสงคราม	12	11	12	13	0		
วัตถุระเบิด	17	25	12	12	-5		
5.2 การพนันทั่วไป	5642	21197	3973	16801	-1669		
สลากกินรวบ	1944	1984	1405	1422	-539		
5.3 ยาเสพติด	12937	13710	17493	18162	4556		
5.4 ปราบการค้าประเวณี	77	78	184	229	107		
5.5 สदनบริการ	143	143	73	73	-70		
5.6 โรงแรม	0	0	0	0	0		
5.7 วัตถุลามก	51	52	53	53	2		

จากตารางดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสถิติคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ คดีที่น่าสนใจ และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายได้เกิดเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นว่าการป้องกันอาชญากรรมยังไม่บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากว่าอาชญากรรมที่เกิดจากพฤติกรรมของคนร้ายนั้นจะวิวัฒนาการควบคู่ไปกับความเจริญของสังคมและเทคโนโลยี สังคมยังมีความเจริญมากเท่าใด อาชญากรรมก็จะเจริญเติบโตมากขึ้นเป็นเงาตามตัว และในเนื้อแท้ของการปฏิบัติภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเองก็ยังคงประสบกับปัญหาการขาดแคลนกำลังพลที่ทำหน้าที่ป้องกันปราบปราม และสืบสวน การขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยเพื่อนำมาใช้ในการสืบสวน และปราบปราม สภาพพื้นที่ สภาพแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบในการออกตรวจ ตลอดจนขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ คือ เจ้าหน้าที่สายตรวจเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็ถือว่าเป็นปัจจัยภายในอย่างหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการทำงานของปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่สายตรวจ ตลอดจนการไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สายตรวจ ก็มีผลกระทบต่อการทำงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเช่นกัน

ในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย ในปัจจุบันก็ได้มีการคำนึงถึงสิทธิของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยได้มีการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญของไทยขึ้นมาใหม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก วันที่ 11 ตุลาคม 2540 มีบทบัญญัติจำนวน 336 มาตรา ซึ่งมาตรา 4 กล่าวไว้ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ข่อมได้รับความคุ้มครอง” จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้คำนึงถึงสิทธิของประชาชนเป็นหลัก แต่จำกัดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งถือว่าเป็นผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างหนึ่ง

จากการที่ปัญหาอาชญากรรมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และได้ขยายตัวไปยังเขตพื้นที่ปริมณฑล ซึ่งเป็นพื้นที่เขตติดต่อกับจังหวัดกรุงเทพมหานคร และภาคกลาง ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะเลือกศึกษา **จังหวัดปทุมธานี** เพราะเป็นจังหวัดที่มีสถานการณ์การเกิดอาชญากรรม ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมากเทียบเท่าจังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่ลี้ภัยเข้ามาทำงานทำตามโรงงานต่างๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และเนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดปทุมธานี ขยายตัวมาก จึงมีประชาชนผู้ใช้แรงงานลี้ภัยเข้ามาทำงานในเขตจังหวัดปทุมธานีเป็นจำนวนมาก และมีได้ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาทำให้ยากแก่การตรวจสอบควบคุม

เมื่อเกิดปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เช่น พม่า เขมร จีน บังคลาเทศ นอกจากจะเข้ามาแย่งอาชีพคนไทยแล้ว ยังก่อปัญหาอาชญากรรมในด้านต่างๆ ทั้งกับพวกเดียวกันและกับคนไทยอีกด้วย และในปัจจุบันหลังจากที่รัฐบาลได้ประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัว เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ สินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาแพงขึ้น บริษัท ห้างร้านโรงงาน ธุรกิจการเงินต่างๆ ธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ประสบปัญหาการขาดทุนจนต้องปิดกิจการลง คนงานถูกไล่ออก จึงทำให้เกิดการชุมนุมประท้วงต่างๆ มากมาย ประชาชนไม่มีงานทำ เกิดสภาวะความยากจนโดยทั่วไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมพื้นฐาน และอาชญากรรมเศรษฐกิจในจังหวัดปทุมธานีเป็นจำนวนมาก ดังแสดงได้จากตารางแสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ของแต่ละสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี และตารางเปรียบเทียบคดี 5 กลุ่ม ของปี พ.ศ.2540 กับ 2541 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ของ ก.จ.ปทุมธานี เปรียบเทียบ มกราคม-มิถุนายน 2540 กับ มกราคม-มิถุนายน 2541

ประเภทความผิด กลุ่มที่ 1-3	ปี 2540		ปี 2541		เปรียบเทียบ		ผลการ จับกุม	ประเภทความผิด กลุ่มที่ 4-5	ปี 2540		ปี 2541		เปรียบเทียบ	
	เกิด	จับ	เกิด	จับ	คดีเกิด	จับกุม%			เกิด	จับ	เกิด	จับ	คดีเกิด	จับกุม%
1. อุบัติการณ์และสะท้อนขวัญ	72	37	57	24	-15	42%	43%	4. คดีที่น่าสนใจ	309	110	462	139	153	30%
1.1 นำผู้อื่นโดยเจตนา	39	14	26	12	-13	46%		4.1 โจรกรรมรถจักรยานยนต์	109	42	129	33	20	26%
1.2 ปล้นทรัพย์	6	3	4	1	-2	25%		4.2 โจรกรรมรถยนต์	63	5	117	10	54	9%
1.3 ชิงทรัพย์(รวม)	27	20	26	10	-1	38%		4.3 โจรกรรมโค-กระบือ	1	0	0	0	-1	0%
1.4 ลักพา เรือค่าไถ่	0	0	0	0	0	0%		4.4 โจรกรรมเครื่องมือเกษตร	0	0	0	0	0	0%
1.5 วางเพลิง	0	0	1	1	1	100%		4.5 ปล้น-ชิง รถโดยสาร	0	0	0	0	0	0%
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	314	240	261	201	-53	77%	56%	4.6 ปล้น-ชิง รถแท็กซี่	2	2	5	0	3	0%
2.1 นำผู้อื่นโดยเจตนา	39	14	26	12	-13	46%		4.7 ข่มขืนและฆ่า	0	0	1	1	1	100%
2.2 นำผู้อื่นโดยไม่เจตนา	1	0	0	0	-1	0%		4.8 ลักพา เรือค่าไถ่	0	0	0	0	0	0%
2.3 นำผู้อื่นโดยประมาท	0	0	0	0	0	0%		4.9 ล้อ โกงทรัพย์	36	18	83	43	47	52%
2.4 พยายามฆ่า	26	13	32	15	6	47%		4.10 ชกขออกทรัพย์	98	43	127	52	29	41%
2.5 ทำร้ายร่างกาย	205	179	176	152	-29	86%		การจับกุมคดีกลุ่มที่ 5	710	คน	710	คน	จับกุม	หมายเหตุ
2.6 ข่มขืนกระทำชำเรา	43	34	27	22	-16	81%			5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	3453	6427	3421	5881	-32
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	568	368	860	502	292	58%	57%	5.1 อาวุธปืนธรรมดา	164	167	148	152	-16	
3.1 ลักทรัพย์	486	302	767	437	281	57%		อาวุธปืนสงคราม	1	1	1	2	0	
3.2 วิ่งราวทรัพย์	17	15	22	19	5	86%		วัตถุระเบิด	2	9	0	0	-2	
3.3 ริดเอาทรัพย์	0	0	0	0	0	0%		5.2 การพนันทั่วไป	806	3673	673	3045	-133	
3.4 กรรโชกทรัพย์	3	3	3	3	0	100%		สลากกินรวบ	385	385	262	262	-123	
3.5 ชิงทรัพย์บาดเจ็บ	13	9	12	4	-1	33%		5.3 อาเสพติด	2009	2106	2227	2227	218	
ชิงทรัพย์ไม่บาดเจ็บ	14	11	14	6	0	43%		5.4 ปราบการค้าประเวณี	46	46	98	98	52	
3.6 ปล้นทรัพย์	6	3	4	1	-2	25%		5.5 สอนบริการ	26	26	1	1	-25	
3.7 รับของโจร	1	1	1	1	0	100%		5.6 โรงแรม	0	0	0	0	0	
3.8 ทำให้เสียทรัพย์	28	24	37	31	9	84%		5.7 วัตถุลามก	14	14	11	11	-3	

ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมนั้น หน่วยงานองค์กรของรัฐที่ถือว่าเป็นหน่วยงานหลักก็คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปราบปรามจะได้ผลประการใดก็ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สายตรวจ ซึ่งการออกตรวจ ท้องที่เป็นหัวใจหลักของการปฏิบัติงานด้านการป้องกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่สายตรวจในระดับชั้นประทวน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติอย่างแท้จริง ว่าเป็นสิ่งที่มีค่าและควรศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัย ที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สายตรวจ อันจะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและ แก้ไขและสนับสนุนเจ้าหน้าที่สายตรวจให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างแท้จริง อันจะก่อให้เกิดความสงบ เรียบร้อยและเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพการณ์ทั่วไปและลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ ตำรวจสายตรวจ ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปราม
3. เพื่อนำผลของการวิจัยที่ได้ไปประกอบในการวางแผนหามาตรการ แนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในระดับชั้นประทวน ของสถานีตำรวจภูธรในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีสถานีตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 14 สถานี ดังนี้

- สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปทุมธานี
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอคลองหลวง
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอธัญบุรี
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอลำลูกกา
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอหนองเสือ
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอสามโคก
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอลาดหลุมแก้ว
- สถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต
- สถานีตำรวจภูธรตำบลคูคต
- สถานีตำรวจภูธรตำบลประตู่หน้าจุฬาลงกรณ์
- สถานีตำรวจภูธรตำบลสวนพริกไทย
- สถานีตำรวจภูธรตำบลคลองห้า
- สถานีตำรวจภูธรตำบลคลองสิบสอง
- สถานีตำรวจภูธรตำบลคูบางหลวง

โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม(งานสายตรวจ) ได้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ชั้นยศ พลตำรวจ ถึง นายดาบตำรวจ เพราะถือว่าเป็นผู้รับคำสั่ง และมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในเขตพื้นที่รับผิดชอบโดยตรง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพทั่วไป และลักษณะงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่สายตรวจ
2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานด้านป้องกันปราบปราม ตลอดจนความต้องการ ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจ

3. สามารถนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการหามาตรการ แนวทาง หรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่สายตรวจ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อันจะนำมาสู่ความสงบสุขของประชาชน

4. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางต่อไป